

เอกสารประกอบการแถลงการณ์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เรื่อง

รายงานการรวบรวมข้อมูลกรณีเหตุการณ์รุนแรง ที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

จากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมที่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ ทำให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีผู้สูญหายอีกจำนวนหนึ่ง ได้ทำให้สังคมไทยและนานาชาติเกิดความสับสน จนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากว่า ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นเช่นไร เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใช้ความรุนแรงเกินควร แก่เหตุหรือไม่ และต้องการให้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่ได้มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของตน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความวิตกกังวล และห่วงใยต่อสถานการณ์ความรุนแรงต่างๆ ในภาคใต้เป็นอย่างมาก จึงแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลกรณีเหตุการณ์รุนแรงในภาคใต้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงกรณีความรุนแรงที่อำเภอตากใบ และเหตุการณ์ความรุนแรงอื่นในภาคใต้ ตลอดจนติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการเยียวยาความเสียหาย และการแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอข้อคิดเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไขเหตุการณ์ความรุนแรงในภาคใต้

คณะอนุกรรมการฯ ได้รวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ทั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงกรณีตากใบ พบว่า ประชาชนประมาณพันกว่าคนเดินทางมาที่อำเภอตากใบด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันไป บางส่วนมาชุมนุมเรียกร้องความยุติธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมในข้อหาแจ้งความเท็จ และยกยอเกียรติยศของทางราชการ บางส่วนเข้าไปดูเหตุการณ์ชุมนุม และบางส่วนคิดว่ามีงานแสดงรื่นเริง บ้างมาเพราะการโฆษณาชวนเชื่อให้ไปรับเงิน แต่ส่วนใหญ่มาประกอบอาชีพตามปกติ มาค้าขาย หรือทำธุระส่วนตัว เมื่อมีการปิดกั้นการจราจรเพื่อสกัดกั้นกลุ่มผู้ชุมนุม ประชาชนที่อยู่บริเวณนั้นจึงไม่สามารถออกมาได้ เป็นเหตุให้หลายครอบครัว

มีสามี หรือถูกเสียชีวิตในเหตุการณ์ดังกล่าว และที่ได้รับบาดเจ็บ พิกการ ถูกดำเนินคดี ทรัพย์สินเสียหายหรือสูญหายเป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีสมาชิกในครอบครัวสูญหายอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการสลายการชุมนุมดังกล่าว โดยกล่าวอ้างว่าไม่สามารถเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุมได้สำเร็จ รวมทั้งมีการขว้างปาทำลายทรัพย์สินของทางราชการด้วย ดังนั้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ และมีให้สถานการณ์ลุกลามเกินกว่าจะควบคุมได้ จึงจำเป็นต้องดำเนินการสลายการชุมนุม

แต่จากข้อมูลที่ได้รับ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นว่า การปฏิบัติต่อผู้ชุมนุม การควบคุมและการสลายการชุมนุม ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุม การเยียวยาความเสียหาย และการดำเนินคดีกับผู้ชุมนุม มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งหลักปฏิญญาสากล หรือพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี นอกจากนี้ วิธีการในการสลายการชุมนุมเป็นไปโดยขาดความระมัดระวัง ใช้ความรุนแรง และขาดความอดทนในการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี เช่น การใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนจริง การทำร้ายร่างกายผู้ถูกควบคุมในขณะที่ถูกมัดมือไขว่หลัง และอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถตอบโต้การกระทำของผู้ใด การขนย้ายผู้ชุมนุมโดยให้นอนทับซ้อนกันบนรถบรรทุก การควบคุมตัวผู้ชุมนุมเพื่อดำเนินคดี ไม่เป็นไปตามหลักการของการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีผลกระทบที่ตามมา คือ มีเด็กกำพร้าจากการสูญเสียชีวิต และมีหญิงหม้ายเพราะสูญเสียชีวิต ซึ่งยังไม่ทราบจำนวนแน่ชัด คนที่เป็นหลักในการหารายได้เลี้ยงดูครอบครัวต้องเสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บ หรือถูกดำเนินคดี หลายคนได้รับบาดเจ็บ พิกการ ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ และเด็กที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนต้องหยุดเรียน เป็นต้น สถานการณ์เหล่านี้มีผลกระทบรุนแรงต่อจิตใจของผู้เสียหาย และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมาก คณะอนุกรรมการฯ จึงได้นำข้อมูลดังกล่าวเสนอ นายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (นายอานันท์ ปันยารชุน) และประธานกรรมการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากกรณีตากใบ จังหวัดนราธิวาส (ดร. รุ่ง แก้วแดง) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ โดยหวังว่าผู้ได้รับความเสียหาย จะได้รับการเยียวยาตามสิทธิที่พึงมีพึงได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และยุติธรรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ติดตามสถานการณ์ความรุนแรงในภาคใต้ มาโดยตลอด จึงได้มีข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล เพื่อพิจารณาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา กล่าวคือ

๑) กรณีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน รัฐจะต้อง ชดเชย และเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม และจะต้องป้องกันไม่ให้เกิดการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนในขั้นรุนแรง รวมทั้งดำเนินการแก่ผู้ที่กระทำความผิดตามกระบวนการยุติธรรม

๒) ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ รัฐบาลควรต้องทบทวนนโยบายให้ สอดคล้องกับปัญหาที่แท้จริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับทัศนคติของ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ให้เกิดการยอมรับในความหลากหลายทาง ความคิด ความรู้สึก และวัฒนธรรมของประชาชน ตลอดจนการนับถือศาสนา

๓) รัฐควรประกาศนโยบายที่ชัดเจน ในการไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และเร่งสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายและ ทุกระดับ ให้มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความสมานฉันท์

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความรุนแรงที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัด นราธิวาส มิได้เป็นปัญหาเฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ สังคมโดยรวม ซึ่งทุกฝ่ายต้องร่วมกันแก้ไขเพื่อให้เกิดสันติสุข การเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น รัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวคงไม่สามารถทำให้จิตใจ และความรู้สึกของผู้ได้รับผลกระทบกลับมา เหมือนเดิมได้ ความเข้าใจและเห็นใจซึ่งกันและกันจากประชาชนทั่วประเทศ รวมทั้งการยอมรับ ความหลากหลายทางความคิด ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และการปฏิบัติต่อกัน ด้วยความยุติธรรมและเท่าเทียมบนพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ จะทำให้ความรุนแรงต่างๆ ลดลง เป็นการสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้น และประชาชนทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘